

Varnost pri delu v gozdarstvu s sodno prakso

Avtor:

mag. Boštjan J. Turk

Praksa kaže, da je dejavnost gozdarstva ena izmed tistih, ki je najbolj izpostavljena varnostnim tveganjem. Za gozdarstvo pa veljajo pravila Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD) v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu (5. člen ZVZD-1) in v zvezi z odgovornostjo delodajalca (8. člen ZVZD-1).

5. člen ZVZD-1 tako določa, da mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje pri delu delavcev. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrezno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi.

Kar se tiče odgovornosti delodajalca, zakon (8. člen ZVZD-1) določa, da v primeru, če delodajalec prenese strokovne naloge na področju varnosti pri delu na strokovnega delavca ali zunanjo strokovno službo ter strokovne naloge v zvezi z izvajanjem zdravstvenih ukrepov na izvajalca medicine dela, ga to še ne odvezuje odgovornosti na tem področju. Tudi obveznost delavcev glede varnosti in zdravja pri delu ne vplivajo na načelo odgovornosti delodajalca.

OCENA TVEGANJA

Delodajalec v gozdarstvu mora prav tako oceniti tveganja, katerim so delavci izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni pri delu. Izjavo o varnosti z oceno tveganja mora objaviti na običajen način in jo v delu, ki se na njih nanaša, posredovati delavcem vsakokrat, ko se ta spremeni ali dopolni, prav tako pa novo zaposlenim in vsem drugim navzočim na delovnem mestu ob začetku dela.

Varnost in zdravje pri delu mora zagotavljati v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja zlasti tako, da poveri opravljanje nalog varnosti pri delu strokovnemu delavcu, izvajanje zdravstvenih ukrepov pa izvajalcu medicine dela, da obvešča delavce o uvajanju novih tehnologij in sredstev za delo ter nevarnostih za nezgode, poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom, ter da delavcem zagotavlja osebno varovalno opremo in njeno uporabo, kot tudi, da z obdobjimi preiskavami škodljivosti delovnega okolja preverja ustrezne delovne razmere in da z obdobjimi pregledi in preizkusi delovne opreme preverja njihovo sklad-

nost s predpisi o varnosti in zdravju pri delu, da zagotavlja varno delovno okolje in uporabo varne delovne opreme.

Če ne ravna v skladu s temi obveznostmi, se lahko kaznuje z visoko globo, in sicer v višini od 2.000 pa vse do 40.000 EUR.

SODNA PRAKSA

Sodna praksa na področju varnosti pri delu v gozdarstvu je precej obilna. Navedel bom le dva zanimiva primera uveljavljanja odškodninske odgovornosti. V zadevi VSL0084925 z dne 23. 11. 2016 je gozdar zahteval odškodnino za škodo, ki jo je utrpel v delovni nesreči med opravljanjem del gozdnega sekača. Do nesreče je prišlo po poseku drevesa, in sicer med oteženo hojo po razmočenem gozdnem terenu, pri čemer je nosil s seboj 6 kg težko motorno žago, med padcem pa se je z njo poškodoval.

Tožena stranka (delodajalec) je trdila, da v tem primeru ne obstaja niti njegova subjektivna niti njegova objektivna odgovornost, saj je delavcu zagotovil delovno obleko in obutev, ter ga prav tako usposobil za varno delo. Sodišče se je strinjalo, da v tem primeru subjektivna (krivdna) odgovornost delodajalca ni podana, prav tako pa je presodilo, da gozdarju (sekaču) ni mogoče očitati prispevka za škodo, saj je delo izvajal po navodilih nadrejenega in z vso skrbnostjo, pri čemer se kljub posebni previdnosti ni izognil zdrsu.

Se je pa zato pojavilo vprašanje delodajalčeve **objektivne odgovornosti**. Sodišče je zaključilo, da v konkretnem primeru objektivna odškodninska odgovornost delodajalca obstaja, pri tem pa se je oprlo na tako imenovane **subjektivne in objektivne kriterije** objektivne odškodninske odgovornosti. Presodilo je, da sta konkretno izpolnjena tako objektivni kriterij (zelo strm teren ter dolžnost opravljanje delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi), kot tudi subjektivni kriterij (nošenje motorne žage in osredotočenost na spolzka mokra tla, tudi na sodelavca, ki je v tem času podiral drevesa), kar pa nudi zadostno

podlago, da gozdarjeva hoja po gozdu predstavlja tveganje, ki je večje od običajnega, kar posledično pomeni, da je bil delodajalec za nezgodo objektivno odgovoren.

Zanimiv primer je obravnavalo tudi Višje delovno sodišče (zadeva VDS0016139 z dne 22. 6. 2016). V tem primeru je namreč podalo jasne kriterije, v skladu s katerimi **ne obstaja objektivna odškodninska odgovornost delodajalca**.

V konkretnem primeru je gozdar od delodajalca zahteval plačilo odškodnine zaradi nesreče pri delu, do katere je prišlo, ko je podiral drevesa, pri čemer je drevo, ki ga je nazadnje podiral, zdrsnilo nazaj, ter mu zlomilo levo nogo pod kolenom. Vendar pa je sodišče ugotovilo, da tu ne obstaja niti krivdna niti objektivna odškodninska odgovornost delodajalca za nastalo nezgodo, saj je delodajalec izpolnil vse obveznosti v zvezi z varnostjo pri delu v gozdarstvu. Gozdar je bil za podiranje dreves strokovno

usposobljen, opravil je program »tehnika dela z motorno žago«, imel je potrebne delovne izkušnje, bil je poučen in preizkušen v zvezi z varnim opravljanjem dela ipd. V konkretnem primeru je v nasprotju s pravili stroke poskušal drevo, ki ga je podiral in ki je obviselo v krošnji drugega drevesa, spraviti na tla tako, da je na obviselo drevo najprej podrł drugo drevo. Ker je tudi to drugo drevo viselo, je poskušal obe drevesi spraviti na tla tako, da je nanju postavil še tretje drevo, ki pa se je ob udarcu na obviseli drevesi odbilo in zdrsnilo nazaj, pri tem pa ga je poškodovalo. Takšno ravnanje pa je bilo v nasprotju s pravili stroke in s Pravilnikom o varstvu pri delu v gozdarstvu, kar je pomenilo, da je škoda nastala izključno zaradi gozdarjevega nepravilnega ravnanja, ki ga njegov delodajalec ni mogel pričakovati, niti se njegovim posledicam izogniti oziroma jih odstraniti; zato je sodišče zaključilo, da je delodajalec v celoti oproščen objektivne odškodninske odgovornosti, gozdar pa ni upravičen do odškodnine.